

оптимістичні є очікування подальшого зростання виробництва цієї культури в Україні. За певними оцінками, уже до 2015 року виробництво кукурудзи в країні може становити 32,4 млн тонн, що зумовлено збільшенням середньої врожайності культури до 68,6 ц/га. Посівні площі під кукурудзою вже практично досягли максимально можливого й доцільного розміру й найближчої перспективи їх зміни будуть незначними. Відповідно, незначним буде й зміна збиральних площ. Так подальше збільшення виробництва кукурудзи в Україні може стати поштовхом до розвитку переробних підприємств у цьому сегменті.

Література:

1. Інфраструктура товарного ринку: [навч. посіб.] / О.В. Калюжна, В.Ф. Клочан, Т.Я. Іваненко, В.С. Кушнірук. – Миколаїв, 2011. – 284 с.
2. Савощенко А.С. Інфраструктура товарного ринку: [навч.-метод. посіб. для самоств. вивч. дис.] / А.С. Савощенко, В.М. Полонець. – К.: КНЕУ, 2007. – 376 с.
3. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] Режим доступу - <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Електронне наукове фахове видання: «Ефективна економіка»: С.І. Голик, ст.н.с, ННЦ „Інститут землеробств НААН” м. Київ, №2, 2014// [Електронний ресурс] / Режим доступу - <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2758>
5. Газета «Агробізнес Сьогодні» [Електронний ресурс]: - Режим доступу – <http://www.agro-business.com.ua/>

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

ШМАРАЄВ О. А.

Харківський національний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач

Смігунова О. В.

Вивченню питання інтенсифікації сільського господарства приділено багато уваги в аграрній економічній науці.

Проблеми інтенсифікації сільського господарства набули особливої уваги економістів-аграрників у другій половині XIX століття, після проникнення надбань науково-технічного процесу в сільське господарство.

Сільське господарство є однією з пріоритетних

галузей національної економіки. Від розвитку цієї галузі залежить матеріальний добробут населення, зміцнення економічної та продовольчої безпеки держави, зростання її експортного потенціалу. Проте сільськогосподарське виробництво пов'язане із значними ризиками, адже воно в значній мірі залежить від дії природних факторів та біологічних чинників.

Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва супроводжується збільшенням виходу продукції та здійснюється за рахунок додаткових вкладень, спрямованих на впровадження досягнень науки, техніки і технології, які зумовлюють зростання врожайності культур та продуктивності поголів'я худоби.

Підвищення рівня інтенсифікації виробництва хоча і зумовлене науково-технічним прогресом, але здійснюється із залученням додаткових ресурсів і у кожний наступний період часу вимагає відповідних витрат. Якщо їх використання у підсумку забезпечує підвищення інтенсифікації виробництва, то необхідність таких екстенсивних витрат очевидна. Це визначає важливість внутрішніх задач, пов'язаних з вибором найбільш ефективного варіанта реалізації цих витрат, їх кількості і якості, конкретизації програм використання ресурсів у забезпеченні інтенсифікації виробництва [4].

Процес формування інтенсивного типу розвитку є досить складним і багатограним, оскільки залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів [5].

Інтенсифікація сільського господарства – це складний соціально-економічний та екологічний процес формування інтенсивного типу економічного розвитку на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу через використання інвестиційних і неінвестиційних чинників [2].

Як форма розширеного відтворення інтенсифікація сільського господарства відбувається на основі додаткових вкладень на одиницю земельної площі, що мають на меті якісне вдосконалення всіх чинників виробництва шляхом інноваційної діяльності. У зв'язку з цим в економічному значенні під інтенсифікацією сільського господарства слід розуміти не що інше, як концентрацію виробничих ресурсів на одній і тій самій земельній площі замість розподілу їх між різними земельними ділянками. При цьому інтенсивний розвиток сільського господарства передбачає якісне удосконалення засобів виробництва та використання прогресивних технологій.

Матеріальною основою інтенсифікації сільського господарства є науково-технічний прогрес, однак слід враховувати, що крім матеріальних факторів інтенсифікації виробництва

(механізації, автоматизації, хімізації, меліорації і т.п.) на кінцеві його результати значний вплив також справляють нематеріальні фактори, серед них: підприємливість, організованість, вміння працювати в умовах, що швидко змінюються [3].

Як відомо, для характеристики рівня інтенсифікації аграрного виробництва використовують систему показників, які поділяють на 3 групи: показники факторів (рівня) інтенсифікації; результативні показники інтенсивності виробництва; показники економічної ефективності інтенсифікації.

До першої групи належать такі узагальнюючі показники, як поточні витрати виробництва, вартість основних фондів сільськогосподарського призначення і оборотних засобів, затрати праці на одиницю земельної площі тощо. Крім того, до цієї групи належать часткові показники, зокрема кількість внесених добрив на одиницю площі посіву, вдосконалення структури посівних площ і поголів'я, щільність тварин на 1 га землі, питома вага поширення високоврожайних сортів сільськогосподарських культур і високопродуктивних порід тварин, прогресивних технологічних схем виробництва продукції тощо. У факторних показниках відображується досягнутий рівень інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Вони визначають, яку кількість засобів і праці вкладено в одиницю земельної площі.

Показники другої групи характеризують результати інтенсифікації. Вони визначають, скільки продукції одержано з одиниці тієї самої земельної площі. До них належать обсяг валової продукції з одиниці площі, урожайність сільськогосподарських культур, виробництво продукції тваринництва з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, продуктивність тварин тощо. Ці показники характеризують результативність сільгоспвиробництва та рівень інтенсивності використання землі.

Показники третьої групи дають можливість оцінити економічну доцільність затрат праці й матеріальних ресурсів. До них належать продуктивність праці, вихід валової продукції з розрахунку на 1 грн. витрат виробництва, собівартість продукції, її фондомісткість, прибутковість та рентабельність виробництва окремих видів продукції, галузей в середньому і підприємства в цілому тощо.

Серед основних напрямів інтенсифікації сільськогосподарського виробництва виділяють такі: механізація та автоматизація; меліорація; хімізація; електрифікація; ресурсо- та енергозберігаючі технології; біотехнології; спеціалізація і концентрація виробництва; ефективний менеджмент; прогресивні форми організації і оплати праці [1].

При інтенсифікації виробництва важливим також є рівень розвитку соціальної сфери. З одного боку, розвиток сільськогосподарського виробництва визначає рівень розвитку соціальної сфери, з другого – соціальні фактори впливають на ефективність виробництва.

Література:

1. Березівський П.С. Напрями інтенсифікації розвитку сільськогосподарських підприємств/ П.С. Березівський, П.Н.Особа// Економіка АПК. – 2009. – № 6(174). – С.18-25.
2. Васюта В.Б. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва [Електронний ресурс]: Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» / В.Б. Васюта, В.В. Мормуль. – Дніпропетровськ, 2013. - №11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2453>
3. Дергач І.В. Інтенсифікація та інтенсивність розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні/ І.В.Дергач// Економіка АПК. –2007. – №3. – С.43-45.
4. Швець О.М. Управління процесом інтенсифікації промислового виробництва/ О.М.Швець// Науковий вісник національного лісотехнічного університету України: Збірник науково-технічних праць. – Львів: НАТУУ. –2008, вип. 18.1. – С.216-219.
5. Тналіч О.В. Основні фактори інтенсифікації аграрного виробництва/ О.В. Тналіч// АГРОСВІТ. – 2007. – №23. – С.8-12.